

Leidden eerdere datalekken tot een betere belastingmoraal?

De onthullingen uit de Panama Papers en andere datalekken zoals *Lux Leaks* veroorzaakten veel verontwaardiging in politiek en maatschappij. Veel van wat werd blootgelegd ging echter over vennootschappen en vermogende particulieren die via ingenieuze fiscale constructies belasting ontwijken in plaats van ontdoken. Het domein van moraal en welwillendheid dus en niet van overtreding en sancties, tot de wetgeving wordt aangescherpt in ieder geval.

Vraag is dan ook of de belastingmoraal is verbeterd door de grote negatieve publiciteit rond belastingontwijking. Hard bewijs daarvoor is niet voorhanden. Toch denkt hoogleraar belastingrecht Koos Boer (Universiteit Leiden) dat de datalekken wel degelijk hebben geleid tot een mentaliteitsverandering bij vermogende belastingplichtigen en hun adviseurs. „Iedereen weet nu dat fiscale gegevens vroeg of laat op straat kunnen belanden, veilig ben je wat dat betreft nergens. Dus als reputatie je iets waard is, ga je vanaf nu aan de veilige kant zitten.”

In sommige gevallen zijn door datalekken overigens wél overtredingen aangetoond, met grote gevolgen. Onthullingen uit *Football Leaks* bijvoorbeeld hadden grote consequenties voor de daarin genoemde clubs en spe-

lers, in heel Europa. In Nederland werd FC Twente bijna uit de competitie gehaald nadat er verboden wurgcontracten met de Brits-Kazachstaanse investeringsmaatschappij Doyen werden geëkt. In Frankrijk begonnen de fiscale autoriteiten naar aanleiding van Football Leaks een onderzoek naar illegale belastingconstructies bij onder meer topclub Paris Saint-Germain (PSG). In dat kader viel de Franse politie in mei van dit jaar binnen bij PSG en in de huizen van topvoetballers Ángel di María en Javier Pastore. Zij zouden - via Nederland - hun miljoeneninkomsten uit portretrechten en reclamecontracten naar het Caraïbisch gebied hebben gesluist zonder daarover belasting te betalen.

In Portugal en Spanje werden fiscale strafonderzoeken opgestart naar aanleiding van Football Leaks, onder meer naar de gebrekkige belastingmoraal van José Mourinho (nu manager van Manchester United) in de jaren dat hij de coach was van Real Madrid. Ook de financiële constructies van Real Madrid-vedette Cristiano Ronaldo kwamen onder vuur te liggen door de serie onthullingen. Het omstreden Doyen verdween na de serie artikelen zelfs volledig uit de voetbalwereld.

Joris Kooiman en **Merijn Rengers**